

Mejûneh.<sup>36</sup> De spoorwegverbinding tussen Haïfa en Beiroet werd pas in 1941-1942 aangelegd.

De bekende Nederlandse zionist Jacobus Henricus Kann had in 1907 rondgekeken over de 'vruchtbare vlakte van Acre', tussen de 'mooie blauwe zee' en 'de bergen van Galilea'. 'Erets Israël, het Joodsche Land, werd in de oudheid Kanaän, dat is laagland of Nederland, genoemd', aldus Kann die in het dagelijks leven bankier in Den Haag was. 'En inderdaad doet het kustland aan het Hollandsche landschap denken.'<sup>37</sup> Pilon las het geamuseerd. De landkaart in Kanns boek *Erets Israël* liet overigens tevens zien van hoe recente datum de joodse bewoning van de streek rond Akko was. De nederzettingen van de zionisten hadden in 1907 ófwel ten zuiden van Haïfa gelegen ófwel in het oostelijk deel van Galilea. De havenstad Haïfa had zich vanaf de jaren twintig krachtig ontwikkeld. Van 'die weiten Marschen des Kison, die sich bis zum Karmel und Mittelmeer hin dehnen'<sup>38</sup> was inmiddels weinig meer over. De moerassige rietvelden rond de monding van de Qishon hadden in hoog tempo plaats moeten maken voor olieterminals, een energiecentrale en een vliegveld.

De gereformeerde aardrijkskundige A. van Deursen vermeldde in de vlakte van Aser akkers en weidegrond. Een andere Nederlander bekritiseerde het gebruik: 'De vruchtbare kustvlakte kan bij goed beheer, evenals in de dagen der Phoeniciërs, een graangebied van beteekenis worden, maar is het thans nog niet.'<sup>39</sup> Zeventien kilometer verder naar het noorden lag de Libanese grens. Deze bevond zich op de duidelijk zichtbare 'Tyrische trap'. De *scala Tyriorum* vormde een voorgebergte, dat bij de kalkrotsen van Ras en Nakoera (Rosh Haniqra) de zee bereikte.<sup>40</sup> In de mandaattijd had de trein naar Tyrus en Beiroet bij Rosh Haniqra de grens gepasseerd.

De kustvlakte werd door de druzen *Es-Sahil* genoemd. De bezitsverhoudingen in deze streek waren sinds 1948 volstrekt gewijzigd. Arabische dorpen als Al-Summayriyya en Kuwaykat waren ontruimd en vernietigd. Hun velden en akkers waren overgenomen door de kibboetsim Lohamei haGettaot, Regba en Beit Ha'Emeq. In de ogen van de nieuwe eigenaren betrof dit geen landroof, maar een legitieme terugkeer naar de grond van de eigen voorvaderen in de Richtertijd van 2500 jaar geleden. Dat in de vlakte nog steeds een blok landbouwgrond in niet-joodse handen was werd als een oneigenlijk fenomeen beschouwd, vermoedelijk veroorzaakt door het gegeven dat Khayr de Britse nationaliteit bezat.<sup>41</sup>

Militairen van Regba hadden in 1948 een actieve rol gespeeld bij de inname van de streek door de strijdkrachten van Israël. De naam Beit Ha'Emeq was ontleend aan de gelijknamige plaats ('huis der vlakte') die hier volgens Jozua 19:27 gelegen zou heb-

<sup>36</sup> *Harmworth's new atlas of the world*, London 1920, 224 en 225 (ancient and modern Palestine).

<sup>37</sup> Jacobus Henricus Kann, *Erets Israël. Het joodsche land*, Leiden 1908, vi.

<sup>38</sup> Ludwig Schneller, *Evangelienfahrten. Bilder aus dem Leben Jesu in der Beleuchtung des Heiligen Landes*, Leipzig 1905, 309. Schneller, een Duitse lutheraan, had de streek doorkruist rond 1890.

<sup>39</sup> J.H. Ronhaar, *Palestina*, Groningen/Den Haag 1930, 46.

<sup>40</sup> A. van Deursen, *Palestina, het land van den bijbel*, Baarn ca. 1946, 112-113. Van Deursen spreekt niet over de vlakte van Aser maar over die van Akko. Blijkbaar waren de geografische gegevens in de Bijbel niet eenvoudig. De Zwitsers noemden de kustvlakte 'Ebene Sebulon', naar het gebied van de stam Zebulon.

<sup>41</sup> Cf. Uri Davis, 'Nes Ammim. A Christian Zionist Settlement in Israel. A case study of Christian moral deception' (1978), als bijlage opgenomen in: Traude Litzka, *Nes Ammim im Spiegel Jüdisch-israelischer Reaktionen. Dokumentation und Analyse* (Diplomarbeit Universität Wien), Wien 2001.